

Všetci máme superschopnosť

Kniha, ktorú napísalo 75 detí

Obsah

Škvrnitý príbeh	10
O vrane Wendy a mačke Júlii	20
Príbeh o čiernej líške	32
O čase	44
Hrdina bez laby	54
Superzajac zachraňuje svet	64
O orangutanovi Furicekovi	76
Dobrodružstvá červenej pandy	84
Pes a ľadový cisár	96
Stratený svet zvierat	106
Vegorica	120
Ako zvieratká so Spiderom domov hľadali	132
Tchorí megaprd	142
Veľa na vevericu	152
Kniha o Ježkovi Ali	164
Tiny, psí jednorozec	174
Rozprávka o tom, ako sa zvieratá naučili dohodnúť sa	180

O zvieracej škole, ktorá sa stala súčasťou tej ľudskej

Ľubka Noščáková

(tak trochu rozprávkový úvod o tom, ako
sme začali v škole písať a žiť rozprávky)

Kde bolo, tam bolo, bola raz jedna škola. Nebola to obyčajná škola, bola to škola, v ktorej sa učitelia aj rodičia učili spolu s deťmi navzájom. Jedného dňa, keď sa mali učiť rozprávky aj vybrané slová, sčítovať a odčítovať pod seba a pracovať s peniazmi, ale aj poznať cenu a hodnotu vecí, objavovať, ako čo funguje, ale aj tvoriť niečo vlastné, spolupracovať v tímoch, ale aj každý na svojom zadaní, zodpovedne a s radosťou, ale aj cez prekážky, práve vtedy sa spolu rozhodli, že to urobia tak, že napíšu knihu.

Keďže predtým už sa učili, ako funguje mozog, vedeli, že najviac sa naučia tým, že budú sami robiť to, čo chcú vedieť. Čiže nielen sa o rozprávkach učiť, ale aj ich tvoriť a písať, nielen sa učiť o pravopise, ale aj ho pri písaní používať a hľadať, opravovať a upravovať svoje texty do takej podoby, aby mohli byť súčasťou knihy. Nielen sa o peniazoch učiť, ale nejaké aj na vydanie svojej knihy získať. Spolupracovať každý deň a spoznávať a používať svoje schopnosti vždy lepšie a lepšie pri spoločnej tvorbe rozprávok.

Spoznávať cenu a hodnotu a rozdiel medzi nimi už bolo ťažšie. No deň za dňom, ako museli všetci spolu investovať svoju námahu, čas a energiu do každej jednej vety a písmenka či ilustrácie, zrazu dokázali vidieť aj toto... Že hodnota toho, čo človek robí, môže byť vyššia, či nižšia ako cena, za ktorú sa to „dá kúpiť“. A že niektoré veci či skúsenosti, si proste nekúpiš, ale vieš ich získať tým, čo a ako robíš. Sám, aj v skvelej komunite, v ktorej každý deň spolu žijete. A ani to nie je všetko! V rozprávkach sa zdolávajú všelijaké výzvy, aby sa hrdina dostal k pokladu. Stále ťažšie a ťažšie. V tomto učení v škole bolo tou úplne najťažšou výzvou pozeráť sa nazad na všetko, čo sme spolu robili, akoby okom kamery a reflektovať to. Dokázať to pomenovať, rozprávať o tom – každý sám za seba a potom aj všetci spolu. A nakoniec sa rozhodnúť meniť to, čo sa nám

nepáči, alebo čo je nesprávne a urobiť to nabudúce inak, vždy o niečo lepšie. Stať sa hrdinom svojho príbehu aj príbehu svojich blízkych, kamarátov, ľudí vo svojom okolí a neskôr možno aj celého sveta. A to je teda najťažší level. Také niečo už predsa musí vyžadovať rozprávkové superschopnosti!

Lenže aké presne? A ako ich získať? Pýtali sme sa sami seba, aj navzájom – deti, rodičia aj učitelia. A našli sme možnosť, ako pracovať na získaní superschopností, ktoré sa nám v živote zídu, aj keď by sme zrovna zabudli vybrané slová či sčítovať a odčítovať pod seba. Vznikol náš projekt *Hravá škola podnikavosti*. Sľúbili sme si, že aj keď „rozprávkové superschopnosti“ možno nezískame, o tie skutočné, tie, ktoré sa nám zídu v každodennom živote aj o rok, dva, či dvadsať, sa potom podelíme.

A tak sa začal náš rozprávkový život v škole. Sledovať, čo presne a ako sme robili, čo sme zažili a čo sme sa z toho naučili a prejsť si našu cestu s nami budete môcť po skončení projektu a zverejnení jeho výstupov tu:

Zatiaľ aspoň ochutnávku.

Dvere do tohto príbehu sme otvorili *Rozprávkou o zvieracej škole* (na motívy George H. Reavisa).

Tvorili sme ju priamo vo všetkých troch triedach naživo. Hoci mala trikrát rovnaký motív, ožila vždy iným spôsobom. Ak by ste ňou chceli otvoriť aj tie vaše dvere do rozprávky, nech sa páči, tu je obrázok a úvodné slová pedagógov:

„Kde bolo, tam bolo, bola raz krajina plná zvierat. Nažívali si spolu v svornosti a pohode. Raz im napadlo, že by mohli spoznať cudzie krajiny. A tak sa vybrala skupinka z nich do sveta. Išli, išli, až prišli na hranice, za ktorými bol svet ľudí. Potajomky doňho vkročili a pozorovali ho. Čo videli?“

... tu hovorili deti, čo je podľa nich svet ľudí a čo v ňom musí byť...

„A všimli si aj, že ľudia chodia do školy. Skúmali, prečo to robia. Dozvedeli sa, že preto, aby boli múdri, a aby mohli byť v živote úspešní. To sa zvieratám veľmi, veľmi páčilo! Aj ony chceli byť v živote úspešné a múdre! Vrátili sa domov a rozhodli sa založiť si zvieraciu školu. Zvolali veľký zvierací snem a pustili sa do toho. Čo myslíte, ako to urobili? Čo v ich škole nesmelo chýbať? Čo robí školu školou? Aké predmety sa učili?“

... tu rozprávali deti a učitelia zapisovali...

Potom si každé dieťa z kartičiek o zvieratkách vybralo zvieratko a hrali sme sa na školu. Podrobnejšie to nájdete na webstránke o knihe, no to podstatné, k čomu prišli všetky tri triedy, je, že keď prišiel čas skúšok, učiteľka sa postavila pred zvieratá a povedala: „Aby to bolo spravodlivé, dostanete všetci rovnakú úlohu. Kto do 3 minút vylezie na strom, má jednotku. Za 4 minúty je dvojka, za 5 minút trojka, za 6 minút štvorka a za 7 a viac minút je päťka.“

Deti sa nadýchli a ... každé skúmalo svoje zviera, či by túto úlohu splnilo. A ľutovali rybu. A hľadali, ako by sa to predsa len dalo. A či náhodou netreba zmeniť zadanie alebo školu. Alebo predmety, ktoré sa majú učiť. Alebo...

A vtedy sme otvorili dvere do rozprávky o schopnostiach zvierat a o tom, ako ich (ne)používajú v škole. Tá najkrajšia diskusia, akú sme kedy zažili. Okamžite začali hľadať superschopnosti svojich zvierat a to, v čom by mohli byť úspešné. Alebo s čím a ako by mohli pomáhať ostatným. Vytvorili svojich prvých zvieracích hrdinov, potom ich urobili hrdinami rozprávok, ktoré tvorili im na mieru, a celý čas sme sa spolu učili omnoho viac, než len učivo.

To, čo sa ku vám dostáva v tejto knižke, sú rozprávky, ktoré deti vytvorili. To, čo sme sa pri tom naučili, môžete objaviť, keď si prečítate a vychutnáte nielen rozprávky, ale aj cestu našich zážitkov a spôsoby učenia sa, ku ktorým sme vám tu dali prístup. Samotná kniha je niečo, na čo sme všetci hrdí. Deti sa tešili pri tvorení a predstava, ako bude ich rozprávky niekto čítať, im pomáhala vytrvať a napredovať. Boli ste teda jej súčasťou už v ich predstavách.

Pre nás táto spoločná cesta bola a je veľkým darom. Lebo v skutočnosti sa reálna a rozprávková, zvieracia a ľudská škola príliš nelíšia. Nech sa páči, čítajte, tešte sa s nami, bádajte, a ak budete mať chuť podeliť sa o to svoje „AHÁ“, ktoré pri čítaní objavíte, smelo nám píšete. Kontakt je na webe.

Leila Komárek
Silvia Markotánová
Viliam Rákay
Mirka Straková
Marco Urvay
Sofia Zamborská

Všetci máme superschopnost
Kniha, ktorú napísalo 75 detí

Škvrnitý příběh

Kde bolo, tam bolo,
kde sa piesok lial
a voda sa sypala,
narodil sa náš
hrdina. Volal sa
Čierna škvrna. Svoje
meno dostal hneď
po narodení. Jedna
z jeho škvŕn, ktoré
gepardy mávajú,
bola totiž väčšia, ako
je zvykom.

Bola väčšia ako najmenšia minca, väčšia ako detská dlaň, väčšia ako dlaň dospelého človeka, ba dokonca väčšia ako odtlačok laby jeho mamy. Bola skrátka výnimočne, úžasne a nádherne veľká, prekryvala mu celú polovicu tváre.

Jeho rodičia si hneď všimli túto jeho výnimočnosť, preto ho pomenovali podľa nej. Keby bolo vidieť na prvý pohľad niečo iné, napríklad to, že má dobré srdce, že je múdry alebo priateľský, možno by sa volal inak. No tieto veci si všimnú zvieratá aj ľudia až cestou životom, keď sa bližšie spoznajú. Tak mu dali meno podľa vzácnosti, ktorá sa dá zbadáť skôr, ako spoznáš tie ostatné.

Ako rástol, ukázalo sa, že je rýchlejší ako obyčajný gepard a to preto, že mal naozaj veľmi dlhý chvost. Keď vyrástol, bol hravý, odvážny a milý, ale stále mu niečo chýbalo. Chýbali mu znalosti o svete. A tak sa vydal preskúmať ho.

Putoval a putoval, až narazil na draka. Stál rovno proti nemu! Veľké oči, zuby ako šable, dračími krídlami tvoril obrovský tieň. Gepard jedným okom šibol smerom k zemi, aby sa pozrel, či sú jeho drápy tiež také mocné ako jeho zuby a čo zbadal? Čižmy! Ten drak mal čižmy...

Keďže Čierna škvirna bol naozaj priateľský, ani mu nenapadlo, že by mu také majestátne stvorenie mohlo ublížiť a keďže aj jeho dračie čižmy zaujali, nadýchol sa, že ho osloví a skamaráti sa. Vtom sa spoza jeho chrbta ozval výsmešný hlas iného draka: „To čo máš na sebe! Si smiešny a isto aj úplne hlúpy, veď ktorý normálny drak by si obul čižmy?! Cha-cha-cha, hlupáčisko!“

To geparda prekvapilo a neváhal ani okamih a draka sa zastal. No ten vysmievajúci sa drak bol zlý a škrabol Čiernu škvirnu cez

oko a s posmechom uletel. Čierna škvirna tak získal jazvu cez oko, ale aj skvelého nového priateľa. Ďalej putovali spolu.

V ten istý deň, ako sa narodil náš gepard, sa v meste narodil nový kráľ. Prišli sudičky a keďže tie vidia nielen škvirny na tvári, ale aj tie na duši či v osude, predpovedali mu, že bude veľmi zlý. Starý kráľ s kráľovnou sudičky vyhнали a začali dieťaťu vymýšľať meno. Chceli silným menom premôcť osud. Nakoniec znelo Peter III.

Malý kráľ rástol ako huba po daždi. Rástol, rástol, až bol dospelý. Zdalo sa, že sudičky sa mýlili. Nebol zlý, naozaj. Rodičia sa tešili, že veštbu oklamali. No v okamihu, keď prišiel jeho čas a posadil sa na trón, moc ho zmenila. Alebo len ukázala, čo je v ňom. Veštba sudičiek sa naplnila. Začal sa báť, že mu niekto trón vezme. Najprv len trochu, potom už podozrieval každého a nakoniec si v hlave urobil nepriateľov, ktorých v živote nemal.

Zdalo sa mu, že zvieratá tým, že nie sú ľudia a nevie im rozkazyvať, a aj tým, že sú statočné a múdre, ho ohrozujú. Rozhodol sa, že si ich celkom podrobí, alebo tie, ktoré by si zachovali svoj rozum a silu, vyhubí. Niektoré zvieratá sa dobrovoľne stali jeho sluhami. Zdalo sa im to dobré, slúžiť niekomu mocnému, niekomu, kto vie, čo je správne, hovorí im to a chráni ich.

On im postupne otrávil slovami srdcia a oni si to ani nevšimli. Žili spolu, mysleli rovnako a verili všetkému, čo kráľ vymyslel. Desil ich novými a novými hrôzami a rozhodli sa proti nim spolu bojovať. Týmto spôsobom si urobil armádu zlých zvierat. Oni mu verili až tak, že považovali všetky ostatné zvieratá za nepriateľov! Začali kričať, až sa mesto otriasalo.

„Boj, boj, boj!“ kričali. A ešte: „Každý, kto neslúži Petrovi III., je hlupák a nezaslúži si žiť!“ alebo aj: „Každý, kto nepočúva Petra III., ohrozuje ríšu a môže za to, že sa máme zle!“

A v tom okamihu sa osudy Čiernej škvorny a Petra III., ktorí sa narodili v rovnaký deň, stretli. Zatiaľ čo v kráľovstve sa chystali na boj, Čierna škvorna a Drak v čižmách sa ukladali k spánku. Než zavreli oči, mihla sa pred nimi líška. Kričala: „Komu je život milý, bežte čo najďalej od mesta!“

Spýtali sa teda, čo sa deje. A líška na to: „Kráľ zhromažďuje veľkú zlú zvieraciu armádu a chce ísť do boja až dovtedy, kým nezostanú v krajine nažive len tí, ktorí ho počúvajú na slovo a uctievať jeho vládu!“

„Tak prečo to spolu nezastavíme?“ povedal Drak v čižmách a všetci v lese súhlasili. Stačilo málo a každý, kto mal cit pre spravodlivosť a statočné srdce, sa postavil v lese do druhej armády a vydali sa na pochod.

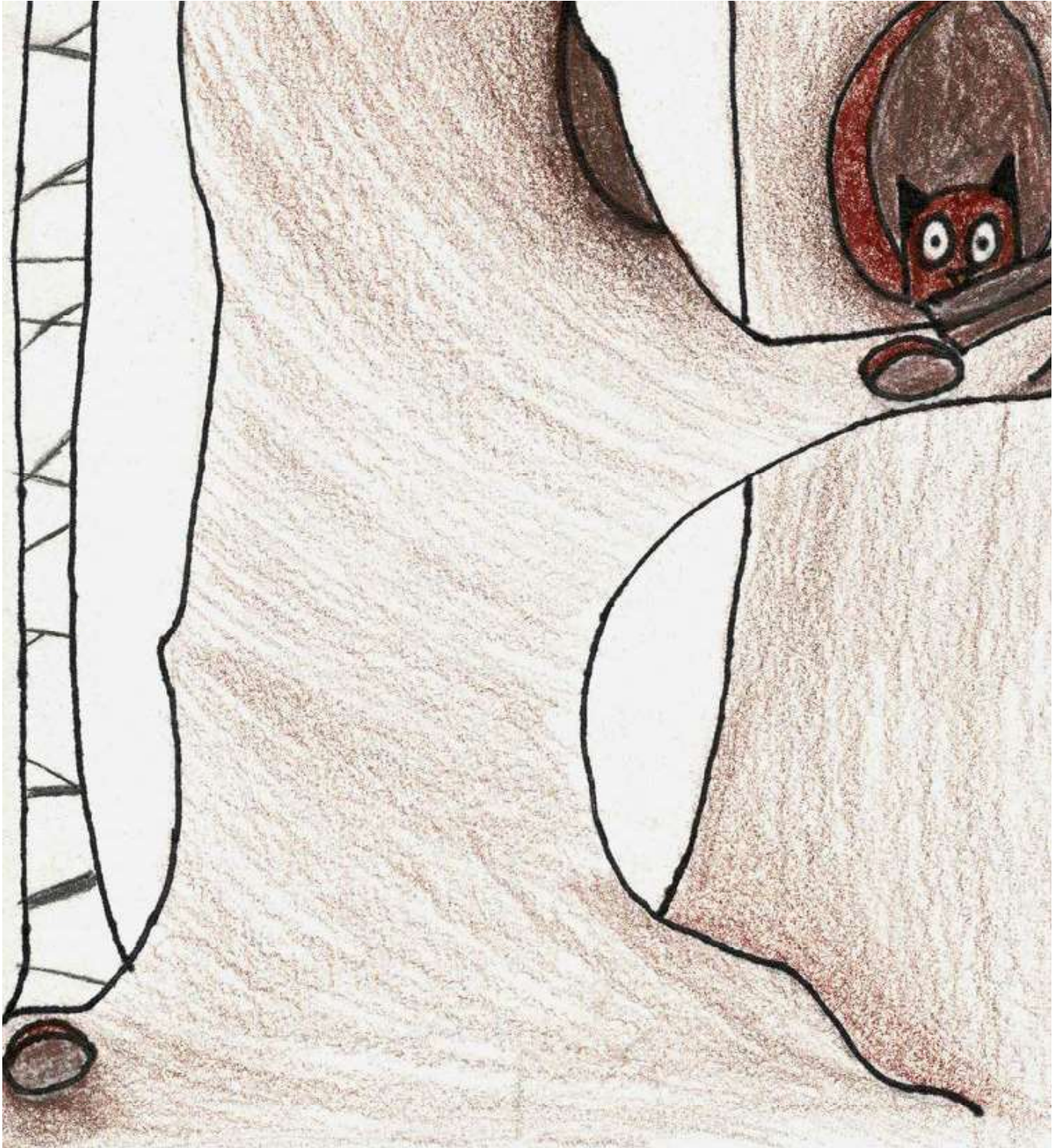
Zatiaľ sa zlý kráľ tiež pohol na pochod. Obidve armády sa stretli na veľkej lúke a tam sa mal začať veľký boj medzi dobrom a zlom. Pred obe armády predstúpil zlý kráľ a povedal: „Traste sa, lebo moja armáda vás zničí!“

Vtedy predstúpil aj gepard a vraví: „Prečo by sme sa mali báť? Moja armáda nechce bojovať, iba sa postavila proti nespravodlivosti a tomu, aby niekto bral územie, ktoré mu nepatrí a ničil tých, ktorí s ním nesúhlasia!“

A v tej chvíli sa začal legendárny súboj medzi zlým kráľom a zvieratami. Všetky dobré vtáky strieľali z paličiek a zobákov arašidy. Najmenšia sovička strieľala arašidy aj zo svojej pušky. Dobré šelmy sa vrhali na tie zlé a niektoré bojovali aj s ľuďmi.

Bojovali na oboch stranách statočne, ale dobré zvieratá vyhrávali. A zrazu si všetky zlé zvieratá uvedomili, že zlý kráľ ich nemá rád, lebo videli u druhej armády, ako sa majú rady dobré zvieratá v nej. Zastavili sa, ako na povel opustili svoje vojsko a obrátili sa proti zlému kráľovi Petrovi III. Lebo spravodlivosť a láska vždy zvíťazia nad zlom a nenávisťou!

Zúfalá kráľova armáda sa vzdala a utiekla na hrad. Tam vyvesili bielu vlajku na znak mieru. A keďže zvieratá nechceli útočiť, len brániť svoje územie a svojich blízkych, vojna skončila. Žili šťastne, až kým nepomreli, teda, Drak v čižmách, Čierna škvrna a ich priatelia. Lebo nevieme, ako žili tí, čo sa so svojou zlosťou zavreli v hrade. Ale doprajeme im to.

Leila Komárek

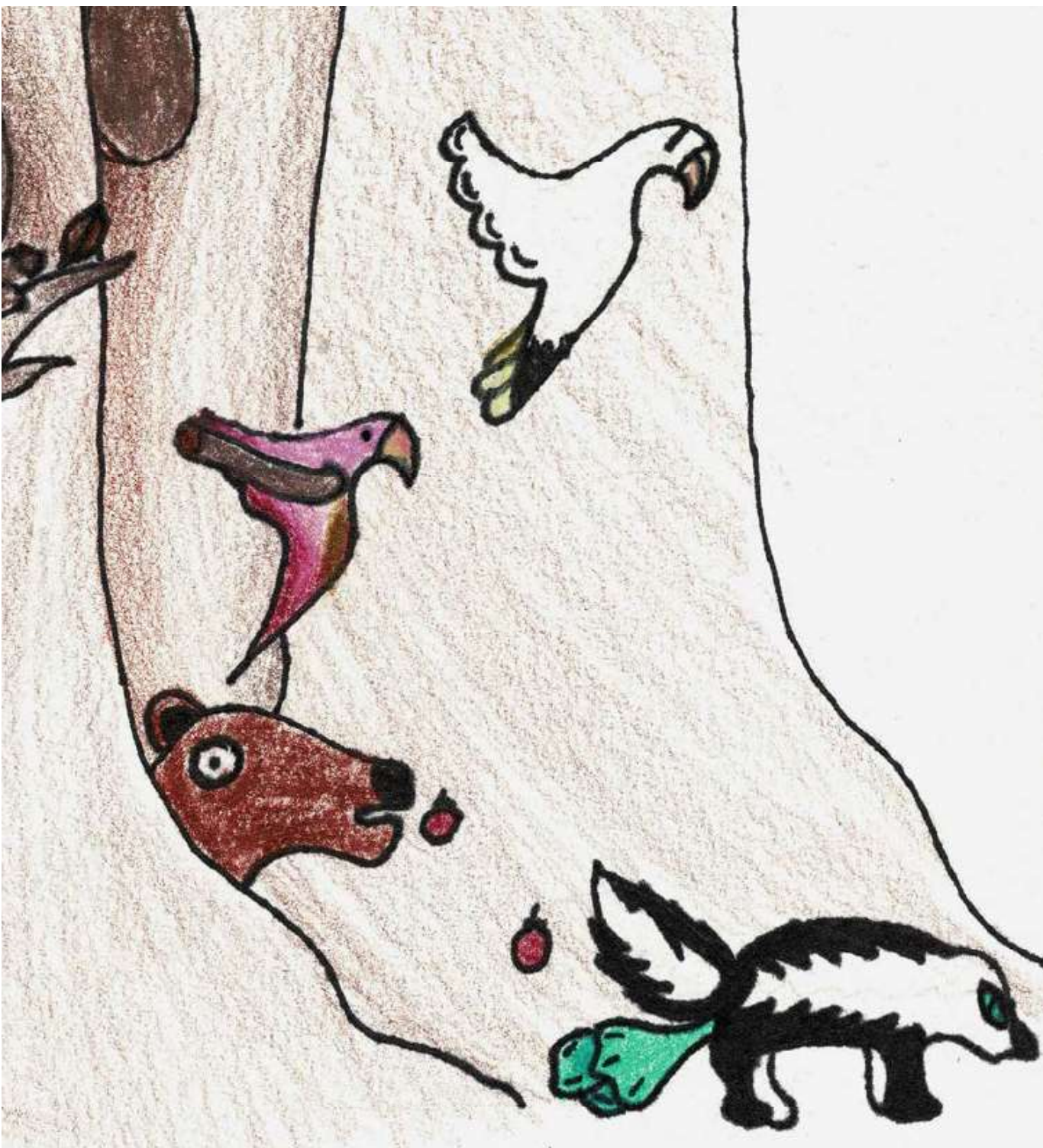
Ja som si vybrala líšku,
lebo je huňatá. Ale vidia ju
len láskaví ľudia. Choď za
svojím želaním a streneš
ju. Veľa šťastia pri hľadaní
dobrých skutkov!

Silvia Markotánová

Mám veľmi rada mačky,
preto je náš príbeh o mač-
kovitej šelme.

Viliam Rákay

Mám 8 rokov a mám rád
matematiku a florbal. Moje
oblíbené zviera je gepard.

Mirka Straková

Veľmi rada čítam. V budúcnosti by som chcela byť spisovateľkou. Moje najobľúbenejšie jedlo je jogurt.

Marco Urvay

Mám rád knihy a futbal. Mám veľmi rád kamarátov a moja najobľúbenejšia farba je modrá.

Sofia Zamborská

Mám rada futbal a čivavy. Budem mať 10 rokov. Rada kreslím a učím sa hrať na klavíri.

Všetci máme superschopnost
Kniha, ktorú napísalo 75 detí

O vrahane Wendy a maacke Julii

Kde bolo, tam bolo,
žila raz jedna vrana.
Letela ponad les
a uvidela pytliaka,
ktorý práve chytil do
pasce mačku. Hoci
sa tešil na zajaca
alebo líšku, mačku
z pasce vybral
a strčil si ju do vreca.
Lebo viete, lepšia
mačka vo vreci, ako
zajac v nore.

Vrana sa však rozhodla zachrániť ju, a tak na tajnáša po-ti-chučky pristála za jeho chrbtom a z celej sily ho d'obla do nohy.

„Do čerta pytliackeho! Bodaj by ťa pečená hus kopl!“ zakliak pytliak smerom k vrane a od bolesti mu vypadli slzy aj vrece s mačkou. Mačka ufujazdila z vreca kade ľahšie a skôr, ako by pytliak stihol zopakovať svoju nadávku, vliezla do prázdnej zajačej nory. Vrana sa odlepila od zeme a ako vzlietala, krídlami prefackala pytliaka tak, že mu zružovali líca. Potom vyletela na strom, pod ktorého koreňmi našla skrýšu mačka. Pytliak vzal nohy na plecيا a vrana štýlom stíhačky v útoku zapikovala rovno k mačke a tam hladko pristála.

Skôr, než stihla otvoriť zobák, ozvala sa mačka: „Vďaka ti, záchrankyňa moja najodvážnejšia v celom mojom svete. Mohli by sme byť kamarátky? Ja som Júlia.“

„Teší ma, som Wendy a rada sa s tebou spriatelím,“ povedala vrana.

A tak sa spriatelili. Vydali sa spolu na cestu. Idú, idú, vrana občas nadletí, aby lepšie na cestu videli, čo ich čaká a tu zrazu zbadá domček. Zrýchlia, prídu k domčeku a pozerajú. Za oknami tma, z komína sa nedymí, okná sú opradené pavučinami. Vrana vyletí, nakukne cez okno, ale nikde nič nezbadá. Mačka opatrne zaškrabká na dvere, no nik sa neozve. Dvere sú však otvorené. Vojdú teda dnu a hlad ich ženie rovno do komory. Tam vrana vyletí na hornú poličku a zbadá chlieb. Mačka zavonia klobásy ukryté v komíne. Prestrú stôl, chlieb a klobásy si rozdelia, a konečne naplnia svoje hladné brušká. A potom, ani samy nevedia ako zaspia, akoby ich do vody hodil.

Ráno vstanú a Wendy hovorí Júlii: „Bol tu včera na stene ten nápis?“

„Ani neviem, od hladu som ani nevidela!“

„To je čudné, mne sa zdá, že nebol.“

Pozrú spolu obe na stenu, kde bol nápis *Vitajte v čarovnom domčeku!* a on zrazu zmizol. Začala sa tam zjavovať nová správa.

*Vyber si správu dobrú a dobre ti bude,
vyber si zlú a nebudeš žiť v klúde.
Zlá je ako uštipnutie raka,
klamlivá správa ťa tiež k sebe láka.
Ak dokážeš pravdivú a dobrú nájsť,
tak dobro v tebe aj tu doma, bude rásť.
Jedla bude vždycky dost',
vitaj, si náš vzácny hosť! 🍷*

Prečítali dvojhlasne a čudný znak na konci považovali za smietku na stene.

Len čo dočítali, stôl sa sám prestrel a zjavili sa na ňom raňajky a sedem záhadných mini-truhličiek. V každej z nich bola podľa odkazu na stene nejaká správa, ktorá by im mala pomôcť mať lepší život. Alebo aspoň tak to vyzeralo.

Kým jedli, študovali nápisy na nich a rozmýšľali, ktorú si vyberú.

1. Dobrá a pravdivá
2. Dobrá a klamlivá
3. Zlá a pravdivá
4. Zlá a klamlivá
5. Úplne vymyslená senzácia
6. Stará a pravdivá
7. Nová a domyslená

„Tak čo si teda vyberieme?“

„To je jasné, ja by som si vybrala jednotku!“ povedala Wendy.

„Ved' načo sú komu staré, klamlivé, domyslené či zlé správy?“

„Ktovie, možno to časom zistíme!“ povedala Julka a dotkla sa truhličky číslo jeden.

Truhlička sa otvorila, vyleteli z nej modré motýliky, ktoré držali svojimi nožičkami zvitok papiera. Za nimi vyleteli fialové motýle a tie zvitok rozvinuli. Stálo na ňom:

Pytliaci sa dnes chystajú na zajace.

Nastavili pasce presne tu:

A tam bola mapa, na ktorej bolo vidno nielen pasce, ale aj to, ako sa pytliaci pohybujú.

Wendy a Julka vzali mapu a otvorili si batoh, ktorý sa tam zjavil. Naložili ho jedlom a vybrali sa do lesa. Obehali všetky zajace a spolu vymysleli plán.

Všetci sa stretli uprostred rozkvitnutej lúky. Krty ju celú obsypali krtincami. Zvieratá vzali hlinu, vymodelovali z nej zajace; presne toľko, koľko bolo pascí. Vrana odtrhla zo stromu dva podlhovasté listy a urobila z nich sochám uši. Zajace zase pridali kamienky a nasadili ich namiesto očí a ňufáka. Mačka ich obložila machom, ktorý vyzeral ako srst' a vtáčiky im dali štyri pierka namiesto labiek.

Potom zvieratá začali roznášať hlinené zajace do pascí a vtáčiky na ne zvrchu hádzali bobule červenej bazy. Vyzeralo to veru hrôzostrašne, ako krvácajúce zajačiky ulovené do pascí. Wendy vyletela priamo nad pytliacky tábor a začala tajomným hlasom krákať.

„Ó beda, prebeda! Tento les je prekliaty! A všetky zajace v ňom sa premenili na hlinené sochy. A to isté sa stane každému, kto sa ich dotkne. Nikdy už tu dobre nebude, letím do lepších krajín!“ zaúpela a zmizla.